

PROXECTO MUNICIPAL

“ADOPTA UNHA PRAIA”

Programa de participación cidadá para o coidado e conservación do litoral de Malpica

Concellería de Medio Ambiente

Concello de Malpica de Bergantiños

1. XUSTIFICACIÓN

As praias de Malpica constitúen un dos principais valores ambientais, paisaxísticos, turísticos e sociais do municipio.

O seu coidado non debe depender unicamente das actuacións realizadas polos servizos municipais. É necesario implicar tamén á cidadanía, ás asociacións, aos centros educativos, aos clubs deportivos, ao sector hostaleiro e ás empresas locais.

Por este motivo, desde a Concellería de Medio Ambiente do Concello de Malpica de Bergantiños proponse a creación do programa “Adopta unha praia”.

A iniciativa permitirá que diferentes entidades do municipio poidan adoptar simbolicamente unha praia durante un ano, asumindo unha serie de compromisos concretos para contribuír á súa conservación.

Non se trata simplemente de organizar limpeza.

Trátase de crear unha rede cidadá de persoas e entidades comprometidas coas praias de Malpica, capaces de observar, informar, educar e sensibilizar durante todo o ano.

2. OBXECTIVOS

Obxectivo xeral

Crear un modelo de participación cidadá permanente para a protección, conservación e sensibilización ambiental das praias de Malpica.

Obxectivos específicos

Implicar directamente á sociedade no coidado do litoral.

Reducir a presenza de residuos nas praias.

Previr o abandono de lixo.

Fomentar a educación ambiental.

Crear unha rede de entidades colaboradoras.

Detectar e comunicar rapidamente incidencias ambientais.

Cóñecer que tipos de residuos aparecen nas praias e a súa evolución.

Promover hábitos responsables entre veciñanza e visitantes.

Poñer en valor o patrimonio natural e litoral de Malpica.

Facer que cada praia teña unha entidade de referencia implicada no seu coidado.

A caracterización dos residuos pode converterse ademais nunha ferramenta de ciencia cidadá, seguindo experiencias que xa se realizan en Galicia para identificar e analizar a tipoloxía dos residuos mariños.

3. QUEN PODE ADOPTAR UNHA PRAIA?

Poderán participar:

-Centros educativos.

-Clubs deportivos.

-Asociacións veciñais.

-Asociacións ambientais.

- Entidades relacionadas co mar.

-Establecementos hostaleiros.

-Empresas.

-Comercios.

-Asociacións de familias.

-Asociacións culturais ou de maiores.

-Asociacións xuvenís.

Ou calquera outra entidade legalmente constituída que queira participar.

A participación será voluntaria e gratuíta.

4. COMO FUNCIONARÁ?

Cada entidade poderá solicitar a adopción dunha praia municipal.

A adopción terá unha duración de un ano, podendo renovarse posteriormente.

O Concello asignará a cada entidade unha praia ou tramo concreto de praia, procurando que exista unha distribución equilibrada.

A entidade participante asinará un Compromiso de Adopción no que se establecerán as actuacións que realizará durante ese ano.

5. COMPROMISOS DAS ENTIDADES

Toda entidade que adopte unha praia deberá cumprir, como mínimo, cinco compromisos anuais.

1-DÚAS XORNADAS DE LIMPEZA AO ANO

Realización de polo menos dúas xornadas de limpeza voluntaria na praia adoptada.

O Concello poderá colaborar facilitando:

Luvas.

Sacos.

Material de recollida.

Contedores ou medios para a retirada dos residuos.

Asesoramento ambiental.

As limpezaas deberán realizarse coordinadamente cos servizos municipais para garantir unha correcta xestión dos residuos.

2-UNHA ACTIVIDADE EDUCATIVA

Cada entidade deberá participar nunha actividade de carácter educativo ou divulgativo.

Exemplos:

Obradoiro sobre residuos mariños.

Charla sobre contaminación dos océanos.

Actividade sobre reciclaxe.

Educación sobre biodiversidade litoral.

Cñecemento das especies da zona.

Actividades con nenos e nenas.

Obradoiro sobre microplásticos.

Actividades sobre consumo responsable.

Estas actividades serán organizadas polo Concello é podendo ser estas conxuntas con todos os grupos

Nos centros educativos poderían integrarse estas actividades dentro de proxectos escolares.

3-OBSERVACIÓN DOS RESIDUOS

As entidades participantes realizarán unha observación básica dos residuos existentes na praia.

Non será necesario facer estudos científicos complexos.

De forma sinxela poderán rexistrar:

Tipo de residuo.

Cantidade aproximada.

Zona onde aparece.

Se é recorrente.

Posible procedencia.

Por exemplo:

Plásticos – moitos – zona dunar – recorrente.

Cabichas – elevada presenza – acceso principal.

Restos de pesca – presenza puntual – zona norte.

Esta información permitirá ao Concello crear un Mapa Municipal de Residuos do Litoral de Malpica.

4-COMUNICACIÓN DE INCIDENCIAS

A entidade adoptante terá unha canle directa co Concello para comunicar:

Vertidos.

Acumulacións de lixo.

Contedores cheos ou danados.

Residuos perigosos.

Elementos danados.

Problemas ambientais.

Presenza de animais mortos.

Especies invasoras.

Incidencias no sistema dunar.

Calquera outra situación que requira atención municipal.

Podería crearse un sistema moi sinxelo mediante WhatsApp, correo electrónico ou formulario QR.

5-UNHA CAMPAÑA DE SENSIBILIZACIÓN

Durante o ano, cada entidade deberá realizar polo menos unha acción de sensibilización.

Para dar a coñecer o labor que se esta a facer en esa praia

Pode ser:

Cartelería.

Publicacións en redes sociais.

Vídeos.

Campañas entre socios.

Charlas.

Mensaxes aos clientes.

Actividades escolares.

Campañas contra as cabichas.

Campañas contra os plásticos.

Campañas para evitar deixar residuos.

O obxectivo é que a mensaxe saia da praia e chegue á sociedade.

6. O PAPEL DO CONCELLO

O Concello non delegará as súas competencias nas entidades participantes.

A adopción será un mecanismo de colaboración cidadá, non unha substitución dos servizos municipais.

O Concello comprométese a:

Coordinar o programa.

Organizar a xornada educativa.

Facilitar materiais para as limpeza.

Prestar asesoramento ambiental.

Recoller e analizar a información recibida.

Atender as incidencias comunicadas.

Difundir as actividades.

Dar visibilidade ás entidades participantes.

Realizar unha avaliación anual.

Organizar un acto anual de recoñecemento.

7. DISTINTIVO “PRAIA ADOPTADA”

Cada entidade participante recibirá un distintivo oficial de “Praia Adoptada”.

Poderá utilizarse en:

Redes sociais.

Web.

Establecementos.

Instalacións da entidade.

Material promocional.

No caso de empresas e establecementos hostaleiros, poderá colocarse un pequeno distintivo visible:

-ESTABLECEMENTO COMPROMETIDO CO LITORAL

Participante no programa

ADOPTA UNHA PRAIA – MALPICA

8. IDENTIFICACIÓN NAS PRAIAS

Poderíase instalar, sempre que sexa técnicamente viable, unha pequena sinalización indicando:

“ESTA PRAIA ESTÁ ADOPTADA”

Entidade:

[Nome da entidade]

Programa:

ADOPTA UNHA PRAIA

Comprometidos co coidado do noso litoral.

A sinalización podería incorporar un código QR que leve á páxina do programa.

9. “O CADERNO DA PRAIA”

Unha das partes máis interesantes do proxecto sería crear un pequeno Caderno da Praia para cada areal.

Nel irían rexistrándose durante o ano:

Limpezas realizadas.

Número de participantes.

Quilos de residuos retirados.

Tipos de residuos.

Incidencias.

Actividades educativas.

Campañas realizadas.

Fotografías.

Ao final do ano poderíase coñecer, por exemplo:

Praia de Beo – 2027

4 actividades

63 participantes

87 kg de residuos retirados

5 tipos principais de residuos detectados

12 incidencias comunicadas

Isto permitiría pasar de “limpamos a praia” a “coñecemos e medimos o estado da nosa praia”.

10. RECOÑECIMIENTO ANUAL

Ao finalizar cada ano, o Concello organizará un acto de recoñecemento.

Podería crearse o:

PREMIO “PRAIA ADOPTADA DO ANO”

Valorando aspectos como:

Participación.

Número de actividades.

Impacto ambiental.

Creatividade.

Educación ambiental.

Sensibilización.

Seguimento dos residuos.

Tamén poderían existir diferentes categorías:

-Centro educativo comprometido

-Entidade deportiva comprometida

-Asociación comprometida

-Empresa comprometida

11. PARTICIPACIÓN DOS CLUBS DEPORTIVOS

Esta parte pode ser especialmente potente en Malpica.

Os clubs deportivos poderían vincular a súa actividade coa praia:

“Este club adopa a praia de _____.”

Por exemplo:

Clubs de surf.

Fútbol.

Escolas deportivas.

Poderían realizar unha actividade deportiva anual vinculada á protección do litoral.

Así, deporte + medio ambiente + participación cidadá.

12. PARTICIPACIÓN DA HOSTALERÍA

Os establecementos hostaleiros poderían converterse en embaixadores das praias.

Entre outras iniciativas:

Informar aos clientes sobre a praia adoptada.

Evitar produtos dun só uso.

Promover o uso responsable das papeleiras.

Difundir campañas ambientais.

Colaborar nas xornadas de limpeza.

Colocar material informativo.

Isto permitiría vincular directamente turismo, hostalería e conservación ambiental.

13. PARTICIPACIÓN DOS CENTROS EDUCATIVOS

Os centros educativos poderían facer da súa praia adoptada unha auténtica aula ambiental ao aire libre.

Actividades:

Contaxe e clasificación de residuos.

Estudo da fauna e flora.

Observación das dunas.

Microplásticos.

Ecosistemas mariños.

Fotografía ambiental.

Debuxo e arte coa temática do mar.

Campañas de sensibilización.

A iniciativa encaixa especialmente ben co impulso que se está dando en Galicia á educación ambiental e á participación activa da comunidade educativa.

14. PRAIAS QUE PODERÍAN PARTICIPAR

O programa podería comezar cunha fase piloto en 3 ou 4 praias e posteriormente estenderse ao resto do litoral municipal.

Entre as posibles praias participantes:

Area Maior.

Canido.

Seaia.

Beo.

Seiruga.

As Torradas.

Ríás

San Miro.

Barizo.

A asignación definitiva realizaríase en función das características de cada areal e das entidades interesadas.

15. FASES DE IMPLANTACIÓN

FASE 1 – Presentación

Presentación pública do programa.

FASE 2 – Inscripción

Apertura dun prazo para que as entidades soliciten adoptar unha praia.

FASE 3 – Asignación

O Concello asignará cada entidade á praia correspondente.

FASE 4 – Compromiso

Sinatura do Compromiso de Adopción.

FASE 5 – Desenvolvemento

Realización das actividades durante un ano.

FASE 6 – Seguimento

Recollida de datos e incidencias.

FASE 7 – Avaliación

Informe anual de resultados.

FASE 8 – Recoñecemento

Entrega dos distintivos e premios.

16. RESULTADOS ESPERADOS

Ao finalizar o primeiro ano preténdese conseguir:

Crear unha rede estable de entidades ambientais.

Aumentar a participación cidadá.

Realizar polo menos dúas actuacións por praia adoptada.

Desenvolver actividades educativas.

Mellorar o coñecemento sobre os residuos do litoral.

Reducir comportamentos incívicos.

Detectar antes as incidencias.

Implicar ao tecido empresarial e asociativo.

Dar maior visibilidade ás praias de Malpica.

Crear unha cultura de coidado permanente do litoral.

18. CONCLUSIÓN

“Adopta unha praia” pretende cambiar o concepto tradicional de limpeza de praias.

Non queremos que as entidades veñan un día ao ano recoller lixo e marchen.

Queremos que durante 365 días exista unha comunidade implicada no coidado das nosas praias.

Unha asociación, un colexio, un club deportivo, un restaurante ou unha empresa poderá dicir:

“Esta é a nosa praia e nós axudamos a coidala.”

O Concello de Malpica será o coordinador e facilitador desta rede, creando un modelo de participación cidadá, educación ambiental e protección do litoral que poderá converterse nunha nova iniciativa de referencia no municipio.

Porque limpar unha praia é importante.

Pero conseguir que a xente sinta que esa praia tamén é súa é moito máis importante.